

Sygn. Akt III RC 89/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Dorota Hańczyc-Górska

Protokolant: Paweł Kamiński

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2017 r. w Legionowie na rozprawie

sprawy z powództwa H. S. (1)

przeciwko M. S.

przy udziale Prokuratora Edyty Ulatowskiej- Stojak

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

I. ustanawia rozdzielność majątkową pomiędzy H. S. (1) i M. S. powstałą na skutek zawarcia małżeństwa w dniu 21 sierpnia 1982 roku przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w L., zgodnie z aktem małżeństwa o numerze (...) z dniem 18 marca 2016 roku;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. zwalnia powódkę H. S. (1), zgodnie z wnioskiem, od kosztów sądowych w całości;

IV. koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie znosi.

UZASADNIENIE

W dniu 18 marca 2016 roku H. S. (1) złożyła do tutejszego Wydziału pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej z dniem 1 czerwca 2013 roku. W uzasadnieniu wskazała, iż od dnia 1 czerwca 2013 roku strony pozostają w faktycznej separacji, przestały prowadzić wspólne gospodarstwo domowe, ustały pomiędzy nimi więzi fizyczne i emocjonalne, a pozwany opuścił dom i zamieszkał z inną kobietą. Nie konsultuje z powódką kwestii finansowych i nie dokłada się dobrowolnie do kosztów utrzymania domu. M. S. przebywa w domu sporadycznie, a z dokumentacji odnalezionej przez powódkę wynika, iż zaciąga kredyty i pożyczki. Toczą się przeciwko niemu postępowania egzekucyjne. Pozwany od wielu lat nadużywa alkoholu.

Na rozprawie w dniu 1 marca 2017 roku pozwany początkowo wyraził zgodę na ustanowienie rozdzielności z datą wskazaną w pozwie (k. 186), a następnie przyłączył się do stanowiska Prokuratora i wniósł o ustanowienie rozdzielności majątkowej z dniem wniesienia powództwa (k. 188 – verte).

Prokurator wniósł o ustanowienie rozdzielności majątkowej z dniem wniesienia powództwa (k. 188 – verte).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 sierpnia 1982 roku powódka H. S. (2) z domu O. zawarła z pozwanym M. S. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w L. związek małżeński. (dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa k. 65) Ze związku tego pochodzi dorosła już i samodzielna wspólna córka stron. Małżonkowie nie złożyli jeszcze pozwu o rozwód.

Początkowo małżeństwo stron układało się poprawnie, jednak M. S. zaczął nadużywać alkoholu. Pracował jako policjant. Po jego przejściu na emeryturę zwiększył ilość spożywanego alkoholu. Wówczas to małżonkowie zamieszkali w oddzielnych pokojach we wspólnym, wykupionym już na współwłasność mieszkaniu. H. S. (1) zamieszkała wraz z córką w jednym pokoju, zaś pozwany zajmował drugi pokój. Zaczęli prowadzić odrębne gospodarstwa domowe, Stopniowo zaczęły zanikać pomiędzy małżonkami łączące ich więzi. Porozumiewali się w kwestiach dotyczących córki oraz zasad ponoszenia opłat za mieszkanie i ponoszonych wydatków. Z biegiem czasu ustąpiło życie małżeńskie stron i wygasły pomiędzy nimi więzi psychiczne.

Następnie pozwany nawiązał bliższą znajomość z inną kobietą. Zamieszkiwał z żoną, jednak opuszczał mieszkanie na kilka dni. Ich relacje zaczęły ustawać. M. S. dokładał się do ponoszenia wspólnych opłat, jednak nieregularnie. W 2013 roku H. S. (1) zauważyła, że jej mąż bez jej zgody i wiedzy zaciąga pożyczki. Rozmawiała z mężem na ten temat, jednak zapewniał ją, że to są jego zobowiązania, pożyczki są ubezpieczone i nie powinna się nimi martwić. Zaciągane przez pozwanego pożyczki nie były przeznaczone na zaspokojenie potrzeb rodziny lecz na jego własne potrzeby wynikające ze związków pozamałżeńskich.

Od miesiąca listopada 2015 roku pozwany coraz rzadziej przebywał w domu. Związał się z kolejną kobietą i u niej spędzał czas. Spożywał coraz więcej alkoholu. W tym czasie zaciągnął wiele zobowiązań w różnych instytucjach finansowych między innymi w (...) S.A. z siedzibą w W., w (...) w W., (...) Bank S. A. z siedzibą we W., (...) S. A. z siedzibą w W., (...) Sp. z o.o. w siedzibą we W., (...) Bank S. A. z siedzibą w W., (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SMS Kredyt sp. j. z siedzibą we W.. (dowód: kopie pism i umów k. 11 – 61) Pozwany zaciągał pożyczkę, którą spłacał i w tym czasie zaciągał kolejną. Toczyło się przeciwko M. S. postępowanie egzekucyjne. Pozwany zwracał się do małżonki z prośbą o podpisanie umowy kredytowej jednak H. S. (1) nie wyraziła na to zgody.

Aktualnie powódka H. S. (1) pracuje jako mikromonter w firmie (...) w W. z wynagrodzeniem miesięcznym netto w kwocie 1360,69 złotych. (dowód: zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach k. 128) W 2015 roku osiągnęła przychód w kwocie 21 000 złotych, zaś dochód w kwocie 19 331,28 złotych. (dowód: odpis Pit-u 37 k. 129 – 130) Natomiast M. S. utrzymuje się z emerytury z Zakładu Emerytalno – Rentowego MSW w kwocie netto 2541,07 złotych. (dowód: zaświadczenie k. 167) W 2015 roku osiągnął przychód w kwocie 36 908,40 złotych. (dowód: wydruk Pit – 40 A k. 160) Małżonkowie H. E. i M. S. nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego. Nie rozliczają się wspólnie z podatku. Pozwany pozostaje w związku pozamałżeńskim z inną kobietą, wyprowadził się ze wspólnego mieszkania. Córka stron jest już samodzielna i zamieszkuje oddzielnie. Od miesiąca listopada 2015 roku powódka samodzielnie ponosi opłaty związane z utrzymaniem wspólnego mieszkania stron.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie dowodu z zeznań świadków K. S. k. 186 – verte, T. K. (1) k. 186 – verte – 187, przesłuchania powódki H. S. (1) k. 187 – 188, k. 149 – 149 – verte) przesłuchania pozwanego M. S. k. 188 oraz dowodów z dokumentów powołanych powyżej.

W ocenie Sądu Rejonowego zasługuje na wiarę dowód z przesłuchania świadków K. S. i T. K. (2), bowiem zeznały one zgodne w istotnych momentach w sprawie, a ich twierdzenia pozostają w zgodzie z dowodem z przesłuchania stron oraz dowodami z dokumentów. Wprawdzie K. S. jest córką stron, a więc osobą im najbliższą, jednak jej zeznania były przekonujące i konkretne, a zatem nie wzbudziły wątpliwości Sądu co do ich wiarygodności.

W pełni wiarygodny jest zdaniem Sądu Rejonowego dowód z przesłuchania stron H. S. (1) i M. S., bowiem zeznawali oni zgodnie i konsekwentnie, a ich zeznania korespondowały ze sobą. Jedynie pozwany miał wątpliwości i zastrzeżenia co do ilości zaciągniętych przez siebie zobowiązań i ich wysokości.

W ocenie Sądu uznać należy za wiarygodne dowody z dokumentów złożone do akt, bowiem ich wiarygodności i autentyczności nikt nie kwestionował.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 52 § 1 k. r. o. z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez Sąd rozdzielnosci majątkowej. Natomiast po myśli art. 52 § 2 k. r. o. w wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielnosc majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu.

Ustawodawca nie zdefiniował pojęcia ważnych powodów. Jego rozumienie kształtują judykatura i doktryna. Punktem wyjścia jest uznanie, że ustrój małżeńskiej ustawowej wspólności majątkowej ma na celu wzmocnienie rodziny oraz zapewnienie jej ustabilizowanej bazy materialnej i najlepiej realizuje zasadę równych praw obojga małżonków w dziedzinie stosunków majątkowych stanowiących materialną podstawę funkcjonowania rodziny. Przez ważne powody, dające podstawę do zniesienia wspólności majątkowej zwykło się rozumieć sytuacje powstałe na skutek zachowania się jednego z małżonków polegające między innymi na zatrzymaniu majątku wyłącznie dla siebie i nie dopuszczanie współmałżonka do korzystania z niego, trwałe i zupełne rozkład pożycia małżeńskiego czy też separację faktyczną małżonków uniemożliwiającą im współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym i najczęściej zarazem stwarzająca zagrożenie interesów majątkowych jednego lub nawet obojga małżonków. (tak: „Kodeks rodzinny i opiekuńczy z komentarzem” pod redakcją Kazimierza Piaseckiego, Wydanie 2 zmienione, „wydawnictwo Prawnicze LexisNexis”, Warszawa 2002, s. 277 i nast.).

W niniejszej sprawie poza sporem pozostaje okoliczność, że do konfliktów pomiędzy małżonkami dochodziło już wiele lat temu, o czym może świadczyć choćby okoliczność, że już od wielu lat zamieszkiwali w oddzielnych pokojach. Jednakże nadal zamieszkiwali razem, wspólnie i do majątku wspólnego nabyli mieszkanie położone w L. przy ulicy (...). Ustalali zasady ponoszenia opłat. Do miesiąca listopada 2015 roku pozwany przekazywał małżonce pieniądze w ustalonej kwocie na utrzymanie mieszkania. Wprawdzie w tym czasie małżonkowie zamieszkiwali w oddzielnych pokojach, ustały pomiędzy nimi więź fizyczna i psychiczna, jednak podejmowali wspólnie decyzje dotyczące ich majątku i rodziny. M. S. wyprowadził się ze wspólnego mieszkania stron w miesiącu listopadzie 2015 roku, zaś swoje rzeczy zabrał dopiero na miesiąc przed terminem rozprawy. Już same te okoliczności w ocenie Sądu Rejonowego świadczą o wygaśnięciu więzi fizycznej i psychicznej pomiędzy małżonkami, jednak nie mogą stanowić podstawy ustalenia, że już w 2013 roku wygasła też między stronami więź gospodarza.

M. S. wyprowadził się faktycznie, wraz z rzeczami, ze wspólnego mieszkania stron miesiąc przed terminem rozprawy, która odbyła się w dniu 1 marca 2017 roku. Zeznania stron oraz świadków świadczą o głębokim konflikcie pomiędzy stronami. Zgodnie z szeregiem orzeczeń Sądu Najwyższego, które Sąd Rejonowy podziela, okoliczność faktycznej separacji małżonków stanowi ważny powód zniesienia wspólności majątkowej małżeńskiej (tak na przykład: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1997 roku, III CK 51/97, OSNCP 1997r., nr 12, poz. 194, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1997 r., I CKN 69/96, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 1997r., III CKN 96/96, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2000 roku, II CKN 1070/98 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2000 r., III CKN 585/98). W rozpoznawanej sprawie do rozpadu wszelkich więzi łączących małżonków, zdaniem Sądu Rejonowego, dochodziło w znacznym okresie czasu. Bez wątpienia w dniu złożenia pozwu przez H. S. (1) wszelkie więzi łączące strony już wygasły, w tym więź gospodarza. Strony pozostawały w faktycznej separacji. Powódka nie potrafiła w sposób przekonujący wyjaśnić, dlaczego wniosła o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej małżeńskiej z dniem 1 czerwca 2013 roku. Nie potrafiła wskazać, czy właśnie w tym dniu dowiedziała się o zobowiązaniach męża. Dopiero jednak w dniu 18 marca 2016 roku złożyła pozew o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej.

W niniejszej sprawie zdaniem Sądu Rejonowego zniesienie wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej pomiędzy stronami nie pozostaje także w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k. c.), bowiem małżonkowie S. faktycznie pozostają w separacji, nie mogą się porozumieć w istotnych kwestiach. O konflikcie może świadczyć okoliczność, że od wielu już lat zamieszkują w oddzielnych pokojach. Strony zgodnie przyznały, że nie tworzą już

rodziny. Pozwany bez wiedzy i zgody żony zaciągał zobowiązania finansowe, które nie zostały przeznaczone na zaspokojenie potrzeb rodziny i sam je spłaca. Córka stron jest już pełnoletnia i utrzymuje się samodzielnie. W tym stanie rzeczy przyjąć należy, że wspólność ustawowa majątkowa małżeńska przestała służyć dobru założonej przez małżonków rodziny (zob.: wyrok SN z dnia 6 listopada 1972 roku, III CRN 250/72).

W tym stanie rzeczy w ocenie Sądu Rejonowego pomiędzy H. S. (1) i M. S. doszło do zupełnego i trwałego rozpadu wszelkich łączących małżonków więzi, brak jest jakichkolwiek szans, aby strony nawiązały ze sobą współżycie małżeńskie. Rozbieżności pomiędzy małżonkami natury osobistej powodują, że wykonywanie przez każdego z małżonków zarządu majątkiem wspólnym jest niemożliwe. Faktycznie każde z małżonków prowadzi oddzielne gospodarstwo domowe, we własnym zakresie i własnymi środkami zaspokaja swoje potrzeby. Wszystkie te okoliczności doprowadziły do wniosku, że istnieją podstawy do orzeczenia rozdzielenia majątkowego pomiędzy stronami. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 stycznia 2005 roku (III CSK 112/04) przesłanką zastosowania art. 52 § 1 k. r. o. może być trwałe zerwanie wszelkich stosunków majątkowych oraz brak możliwości podejmowania wspólnych decyzji gospodarczych, będące konsekwencją uprzedniego ustania więzi rodzinnoprawnych między małżonkami i co za tym idzie powstania trwałego stanu separacji.

Znosząc majątkową wspólność ustawową małżeńską pomiędzy małżonkami H. i M. S. z dniem 18 marca 2016 roku Sąd Rejonowy miał na względzie okoliczność, że w tym dniu H. S. (1) złożyła pozew o ustanowienie rozdzielenia majątkowego pomiędzy małżonkami. Przy ustanowieniu rozdzielenia majątkowego z datą wcześniejszą niż dzień złożenia pozwu należy mieć na względzie, że Sąd może ustanowić rozdzielenie majątkowe z datą wcześniejszą, ale może to nastąpić tylko w szczególnie wyjątkowych wypadkach, przede wszystkim jeżeli małżonkowie od dawna żyją w faktycznym rozłączeniu, na przykład do wielu lat mieszkają i żyją z dala od siebie, brak jest między nimi współdziałania. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2004 roku, III CK 126/2003, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2008 roku, III CSK 371/2008) W ocenie Sądu Rejonowego żądanie powódki o ustanowienie rozdzielenia majątkowego małżeńskiej od 2013 roku nie może być uwzględnione, bowiem w tym czasie strony zamieszkiwały wspólnie i wspólnie podejmowały decyzje dotyczące wspólnego majątku (mieszkania) oraz utrzymania rodziny. Nabyły do majątku wspólnego zajmowane mieszkanie. Niezrozumiałe jest, zatem, żądanie powódki, aby ustanowić rozdzielenie majątkowe małżeńskie z tak odległą datą wsteczną, jeżeli małżonkowie po tej dacie podejmowali wspólnie decyzje dotyczące ich majątku. Skoro już wówczas, jak twierdzi powódka, istniały przesłanki ustanowienia rozdzielenia majątkowego małżeńskiej, winna złożyć stosowne powództwo w tym czasie. W tych okolicznościach Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Wprawdzie M. S. zaciągnął zobowiązania majątkowe, jednak bez wiedzy i zgody małżonki, a zobowiązania te zabezpieczone zostały jedynie na dochodach uzyskiwanych przez pozwanego, a zatem w ocenie Sądu Rejonowego interes wierzycieli, pomimo zniesienia wspólności majątkowej małżeńskiej, pozostaje zabezpieczony. Ponadto pozwany spłaca zadłużenie.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 100 k.p.c., w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Jako że Sąd uwzględnił powództwo tylko częściowo, a w pozostałym zakresie, co do żądania ustanowienia rozdzielenia majątkowego od dnia 1 czerwca 2013 roku, powództwo oddalił, koszty postępowania wzajemnie zniósł.

Jako że Sąd Rejonowy omyłkowo nie rozpoznał dotychczas wniosku powódki o zwolnienie od kosztów sądowych, biorąc pod uwagę jej sytuację majątkową i zarobkową Sąd orzekł jak w punkcie III wyroku na podstawie art. 102 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

z/1. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódki bez pouczeń,

2. za 14 dni lub z apelacją.